శ్రీ

హయగ్రీవాయనమః.



శ్రీసన్తానసుమసన్తాయమానహయగ్రీవదృక్సన్తాన

నిరన్తరనిర్గళదానవపానపరవశమనోఽళిన్దేన

శ్రీవేదాన్తముక్తావళీపరిష్కృతహయ

కన్ధరకన్ధరేణబెల్లంకొండోపనామ

కరామారాయకవినావిరచితః

వేదాన్తకౌస్తుభాఖ్యోయంగ్రన్థః.

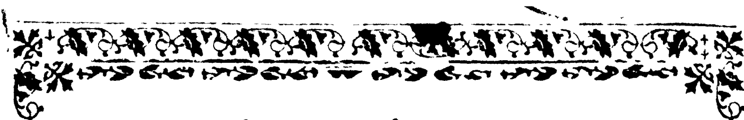
బాపట్లపురీమధ్యవిద్యోతమానాయామ్ భారతీవిలాస

ముద్రాక్షరశాలాయామ్ సమ్యఙ్ముద్రాపితో

విజయతేతమామ్.

ఏతన్మూల్యం కలాచతుష్టయమ్.

1910



శ్రీమతేహయగ్రీవాయనమః

శ్రీవేదాన్తశాస్త్రాబ్ధికౌస్తుభమణినా

అవిఖ్యాయతే.



శ్లో. బ్రహ్మజ్ఞాతుంశమదమవిరాగాదియుక్తోముముక్షు
ర్వేదాన్తానాంనికేతధిషణస్సంవిదధ్యాత్స్వచాంతమ్
దృశ్యంసర్వంయతఉదయతేవర్ధతేలీయతేతత్
ద్రష్టృబ్రహ్మేత్యయముపనిషద్రాజమార్గఃపురాణః. 1

శ్లో. బ్రహ్మావిష్ణుఃపశుపతిరిభాస్యఃకుమారోర్కఇంద్ర
ర్వహ్నిర్వాయుర్ధరణిరుదకంవ్యోమనారాయణోపి
రామఃకృష్ణోహిమభృదుదధిర్భారతీశ్రీర్భవానీ
గంగాద్యైరుత్థసకలమపిబ్రహ్మదృశ్యంహిజన్యమ్. 2

శ్లో. పశ్యత్యేతత్సకలమపియోయశ్చసర్వాన్తరాత్మా
యస్మిన్విశ్వంవిరచితమిదంమాయయాఖపనైల్యమ్
ఏకోవ్యాపీగగనమివయోనేకవద్భాత్యుపాధి
ప్రాప్తైరాత్మాశ్రుతిమకుటగంబ్రహ్మసోయంనచాన్యత్. 3

శ్లో॥ నైషాంమాయామాయాంసకలజగతః కారణంబ్రహ్మవిద్యా
దేషామూఖాకలయతుకథంజ్ఞాపూర్వాంవిసృష్టిమ్
జ్ఞాత్వాకుమ్భంకలయతికులాలోపినైంకల్ప్యబుద్ధ్యా
తస్మాన్మాయోపహితమమృతంకారణంబ్రహ్మసృష్టేః. 4

శ్లో. యదృశ్యన్తద్భవతిభువనేకుమ్భవజ్జన్యమేవ
త్యైతద్వ్యాప్తేరపినిగమతో దృశ్యమాయానహేతుః
సత్యేవంస్యాత్కథమపరః కారణంతద్వికారో
మాయామేనాంపరిణమయతిబ్రహ్మలోకాత్మనాహి. 5

శ్లో. దృశ్యద్రష్టోర్నభవతియతో నోన్యథాప్రసంగ
శ్ఛాయాదీప్త్యోరివభవతినోద్రష్టృదృశ్యంబృహత్తత్
తస్మాజ్ఞేయంభవతితదిదంబ్రహ్మవైసోయమాత్మా
వేదాన్తౌఘోవదతితదిదంతత్త్వమద్వైతమేవ. 6

శ్లో. జానాత్యస్యంస్వమపియదయం వెదనైనంపరోయ
త్తస్మాన్నాత్మానిగమముకుటైర్గీయతేస్వప్రభోయమ్
జ్ఞానాత్మాయంయదపిభవతిజ్ఞేయతానాస్యతస్మా
జ్జ్ఞానంజ్ఞేయంనభవతిహికౌబ్రహ్మతస్మాద్ద్విగేవ. 7

శ్లో. జ్ఞాతృజ్ఞానేపృథగితినవామన్యతాంయత్స్వరూపం
జ్ఞాతుర్జ్ఞానంసుఖమపిచతత్తచ్చిదానన్దఆత్మా
మాయాయాస్తద్వికృతిజగతో వాసుఖంనస్వరూపం
నాపిజ్ఞానంతదిదముభయంబ్రహ్మనాకంజడంహి. 8

శ్లో. ఆత్మాసత్యోభవతివిహతిర్నాస్యకాలత్రయేయ
త్తస్మాదన్యత్సకలమపిచాసత్యమేవాస్తబాధమ్
దృశ్యస్యాత్మాకలయతులయంజన్మచద్రష్టృభావా
ద్రష్టుస్తస్యాయతుల్యమభయంకోహినాన్యోస్యవేత్తా.

శ్లో. సత్యంజ్ఞానంసుఖమితితుయల్లక్షితంవేదవాచా
బ్రహ్మైవేదంతదిహభువనేసర్వభూతప్రవిష్టమ్
స్థూలాఖ్యాసాత్స్వరసరవశత్వాదిజాత్యాశ్రయంస
ద్విష్ణ్వాఖ్యానప్రముఖేణభర్గతాశ్వాదినామానిధత్తే. 10

శ్లో. లిఙ్గాఖ్యాసాత్తదథవిదధజ్జీవభావంకృతాసాం
ఖిదంమోదంఫలమనుభవత్సంసరద్వావిభాతి
మాయాఖ్యాస్యాదథతువిదధత్ప్రాజ్ఞనామేశభావం
స్వాపేఽజ్ఞానంసుఖమనుభవన్మోదవత్సంవిభాతి. 11

శ్లో. మాయామాత్రంతదిదమఖిలంసద్వితీయంవిధాతుం
నబ్రహ్మోక్తేగుణమివఫణీస్వాత్మనామాయయోత్థః
అద్వైతేస్మిన్కేకిమపినబుద్ధిర్దృశ్యతేవాసుషుప్తౌ
జ్ఞాతేపర్యోగుణఇవతతోబ్రహ్మసత్యాద్వితీయమ్. 12

శ్లో. అజ్ఞానేనోరగమివగుణేనిద్రయాస్వాత్మనీవ
వ్యాఘ్రాహ్యాదింజగదపిపరేబ్రహ్మణిప్రేక్ష్యమోహాత్
త్రస్యత్యజ్ఞోభవతిహిభయంయద్వితీయాన్నరస్య
ప్రాజ్ఞోఽద్వైతంబృహదనుభవన్నోకుతశ్చిద్బిభేతి. 13

శ్లో. ద్రష్టుంశ్రోతుంపరికలయితుంయత్రవస్త్వస్తినాన్య
ద్భూమాఽఽత్మాసహ్యమృతమభయంబ్రహ్మమోదస్వరూపమ్
నాస్త్యల్పేయత్సుఖమపియతోమర్త్యమల్పంతదల్పం
ద్వైతంహిత్వాఽనుభవతిసదాఽఽత్మానమేవాత్మవేదీ. 14

శ్లో. బ్రహ్మైవైతత్సకలభువనంబ్రహ్మణిప్రోదితంయ
న్మాయాశక్తేఃపవనవశతశ్చాభ్రబృన్దౌఘః
జాతస్తోయంకిముమరుభూలగ్నసూర్యాంశుజాతం
సూర్యాంశుస్స్యాన్నకిముసలిలంబ్రహ్మసర్వాత్మకస్తత్. 15

శ్లో. అజ్ఞానాంయజ్జగదివవిభాత్యేతదాభాతివిజ్ఞ
స్యాత్మైవేతిధ్రువమివజడస్యోరగోజ్ఞస్యరజ్జుః
రజ్జుస్సర్పోనభవతియథాజాతుకాలత్రయేఽపి
బ్రహ్మణ్యేవంనభవతిజగద్బ్రహ్మతస్మాత్సదైకమ్. 16

శ్లో. వృద్ధిర్హ్రాసప్రముఖవికృతిర్వాతహీనంతదేత
ద్బ్రహ్మాఽభేదంశ్రుతిరితివదత్యేకమేవాద్వితీయమ్
యోవేదైతద్భవతిసపుమాన్బ్రహ్మవిద్బ్రహ్మవాయ
ద్బ్రహ్మైవాత్మానహిపరమతోద్రష్టృవస్త్వాత్మనోఽస్తి. 17

శ్లో. బ్రహ్మావాప్తుంప్రభవతినవాపఞ్చకంచేన్ద్రియాణాం
గన్ధస్పర్శాకృతిరవరసాస్సన్తినబ్రహ్మణోయత్
లిఙ్గాభావాత్ప్రభవతిపునర్నానుమానేనవేత్తుం
బ్రహ్మైతత్తద్భవతివిదితంశాస్త్రయోనీతిశాస్త్రే. 18

శ్లో. శాస్త్రైర్నైవప్రవిమలహృదాజ్ఞాయతేబ్రహ్మపుంసా
బ్రహ్మజ్ఞానైకరణమనఘంశాస్త్రదీప్తంమనస్తత్
స్వాన్తంచైతత్కలయితుమిదంనైవశక్నోతికిన్తు
స్వాన్తేశాన్తేస్ఫురతిపరమానన్దరూపంస్వయంతత్ . 19

శ్లో. జ్ఞేయంజ్ఞాతుర్భవతికరణంజ్ఞాతురత్రాశయాది
జ్ఞాతారస్తంభవతుకరణంజ్ఞాతుమేవన్నకస్య
ఆత్మజ్ఞానంకరణజనితంనైవచైత్రస్యలోకే
వ్యాపారాత్ప్రాగ్భవతికరణస్యైవసిద్ధోయదాత్మా. 20

శ్లో. దృశ్యాదన్యఃకరణవశతోద్రష్టుమిచ్ఛేద్దదృష్టం
దృష్టాఽఽత్మానంకరణవశతోద్రష్టుమిచ్ఛేత్కథంవా
యస్స్వంద్రష్టుంకలయతిపుమాన్సోయమాత్మాహిదృష్టో
నిత్యంస్వేనేత్యుభయకరణవ్యాపృతిర్నాత్మనిస్యాత్ . 21

శ్లో. ఆత్మత్వేనప్రతిగతమథావిద్యయాదేహచిత్త
ప్రాణాద్యక్షేన్ద్రియచయమయానాత్మబృన్దంచిరేణ
విద్యాఽఽత్మత్వాదవనిపవదాన్నీచవద్భ్రంశయన్తీ
సత్యాత్మస్వప్రతిగతికృతౌసాధనత్వంప్రయాతి. 22

శ్లో. దేహప్రాణేన్ద్రియహృదయధీకారణాన్యేవనాత్మా
దృశ్యత్వాదిత్యముపనిషన్నేతినేతీతివాక్యైః
ఆత్మానంస్వంసముపదిశతీత్యేషవేదాన్తవేద్యో
విద్యాప్యేషానిగమమకుటైరేవచోత్పాదనీయా. 23

శ్లో. తస్మాత్సర్వోత్కర్షోభవతి పురుషోనైష ఆత్మాపరస్తు
ద్రష్టైవాతీన్ద్రియమపి హృదాదృశ్యతే యస్స చాత్మా
నోహ్యచ్చాత్మా యదిదమమునాదృశ్యతే చాపి పుంసా
మచ్చిత్తంముక్తగిరితి సకలః కిన్నజానాతి లోకః. 24

శ్లో. ఆత్మా సోయంకరణరహితస్సర్వమేవప్రవేద
న్నాపై సర్వంకరణరహితః కిన్నజానాతి లోకః
యద్యాత్మాయంకరణవశతో వేత్తి దృశ్యం ప్రవిద్యా
త్త్వేనాయంతత్కరణమితి సోన్యస్స ప్రకాశః. 25

శ్లో. అస్మిన్దృశ్యేస్మిన్కలయతి పరవిర్నైష్టాగ్నిర్యశమ్పాం
నోనోభాఘోషహృదయమిదం నేన్ద్రియం నాపబుద్ధిః
భాస్తంసర్వస్తమనువిలయత్యస్య భాసాసమస్తం
భాతిత్వేవంశ్రుతిరితి సతీమూర్ధ్నిరత్నంబిభర్తి. 26

శ్లో. స్థూలాత్స్థూలోప్యయమణుతరోణోశ్చభాదేః పదార్థా
ద్యస్మాత్తస్మాత్సకలసుగమోనైష జాతో మహాత్మా
ఏతత్సత్తాకలనవశతః కార్యభూతే ప్రపఞ్చే
సత్తాస్ఫూర్తిర్వదతు తమిమం కోన్వసస్తం సచేతాః. 27

శ్లో. యశ్చాసస్తంవదతి తమిమం సోయమాత్మైవవక్తా
సోసన్స్యాచ్చేద్భవతి రసనావర్జితశ్చాపి వక్తా
తస్మాత్సన్తంతమిహ కలయెద్వో ఉభయంవష్టియాతుం
నోచేత్తంవిద్యాదిహాయ దివ్యమార్గం దుస్తరాంయాతిభీతిమ్ 28

శ్లో. యస్మాత్తాత్రసంతమపిపరమం వాసుదేవంత్వభిన్నం
భ్రాన్త్యాచష్టేభయమనుభవేదేషశశ్వత్సుపర్ణస్తమ్
ఈశానస్త్రచ్చలతితపనస్సాధ్వసాత్సప్తవత్త్య
వ్యర్గోహ్యస్మాద్వహతిశేషభృద్భాతిమృత్యుఃపరైతి 29

శ్లో. సర్వజ్ఞోయంసకలజగతీసేతుకృత్సర్వకారీ
సర్వేశానస్సకలదయితస్సర్వసంసేవనీయః
సర్వస్యాత్మాసకలఫలదస్సర్వకామస్సర్వ
స్స్తోత్రవ్యాప్తస్సకలపరమస్సర్వశాస్త్రామహీయాన్. 30

శ్లో. తన్నిశ్వాసాస్సకలనిగమాస్సాంగశాస్త్రేతిహాసా
వేదాన్తాశ్చద్రుహిణముఖరాజస్తవ్రాఃప్రాణినశ్చ
ప్రాణాభూతాన్యవనిమరుదమ్బ్వగ్నిఖానీతిత్రిలోకీ
కాలస్సర్వంపతదస్సదితంకాపికిఞ్చిద్బతాస్తి 31

శ్లో. వాచాతన్త్యాసితమిదమితోనామభిర్ధామభిశ్చ
బ్రహ్మాద్యోస్మైకలయతిబలింస్వానురూపంహిలోకః
సంకల్ప్యాయంసకలమభవత్స్వామహాంవిశ్వమేవం
విశ్వేనాయమ్భవతితనుమాన్యచ్చవిశ్వాత్మకస్తత్. 32

శ్లో. ద్యౌర్మూర్ధాస్యద్యుమణిరుణౌచ్చక్షురాస్యంహుతాస్య
శ్రోత్రంకాష్ఠాజఠరముదధిర్నాసనంశీతరశ్మిః
నాభిర్వ్యోమక్షితిరపిపదౌబాహవోలోకపాలా
నాడ్యోనద్యఃక్షితిధరగణాశ్చాస్థిసంఘోవిరాజః. 33

శ్లో. సర్వస్థూలోపధికలనతస్సర్వతః పాణిపాద
శ్రోత్రాక్ష్యాస్యోదరగళభుజాశీర్షజంఘోరుజానుః
సర్వాన్ సూక్ష్మానయముపగతస్సర్వభోక్తాచసర్వ
ద్రష్టాసర్వంకలయతిపుమాన్ హైమగర్భాభిధానః. 34

శ్లో. భోగ్యాన్ భోగానపిచసకలాంశ్చోపసంహృత్యభోక్తౄన్
స్వస్మిన్నవ్యాకృతిపదయుతె ప్రాజ్ఞఆత్మస్వనస్తై
ఏకశ్శేతెసుఖమనుభవన్ స్వంచమోహాన్ధకారం
సోసావీశఃపరమగగనెసుప్తశక్తిఃస్వరోచిః 35

శ్లో. జీవశ్చేశస్త్రివిధఇతితద్భోగ్యజాతంచసర్వం
భోగస్సోఽజగదితిసమంపాదఏవాస్యవిష్ణోః
అన్యత్పాదత్రితయమమృతంనిష్ప్రపఞ్చమ్మహిమ్ని
స్వీయెచాస్తేభవతితదిదంముక్తజీవోపభోగ్యమ్ 36

శ్లో. నిశ్శేషెస్మిన్నిఖిలజగతీనాశశేషేఽద్వితీయె
సత్యేనంతెనిరుపధిచితౌమాయయాజృమ్భితంయత్
విశ్వంసర్వంతదిదమనఘానాశయిత్వాఽఽత్మవిద్యా
పఙ్కంతోయెకతకలవవన్నశ్యతిస్మస్వయంచ. 37

శ్లో. విద్యాసూర్యేసముదితవతిక్వాపిమాయాన్ధకారో
ధావెద్భూతావళిరథకథంవర్తతాంతత్ప్రసూతా
బ్రహ్మాస్మ్యేకంతదహమితియైరత్రవిద్యేతివిత్తా
భిన్నాఅస్యావివిధవిషయాహన్తవిద్యాఅవిద్యాః. 38

శ్లో. విద్యాభిన్నావివిధవిషయాబన్ధకత్వాదవిద్యా
విద్యాసేయమ్ప్రకృతివశమయామోచకత్వాత్తువిద్యా
విద్యామార్గోఽయతివిబుధాన్ శాశ్వతంబ్రహ్మధామా
విద్యాహీనోనయతికృతినోజన్మమృత్యూవిమూఢాన్. 39

శ్లో. కర్మప్రాప్యస్స్వర్గఇదయదిచానిత్యఏవైషమోక్ష
స్తస్మాద్జ్ఞానాన్నభవతిపరఃకోపిమార్గోవిముక్తేః
అజ్ఞాతంస్వస్మృతమినగళేవీస్మృతంకంఠమాల్యం
మోక్షంజ్ఞానాదయమితిపునఃప్రాహబ్రహ్మజన్మస్తహీనమ్. 40

శ్లో. జ్ఞానేనాస్మిన్సకలజగతీమూలభూతేఽవయాతే
జ్ఞాతంసర్వమ్భవతివిదితేమాస్త్రినస్స్రుత్స్వరూపా
సర్వజ్ఞస్సన్నితిపరమవిత్సాన్ద్రమానన్దమేతి
స్వల్పజ్ఞానంభువిబతకృశాందుఃఖశోకప్రదాయి. 41

శ్లో. జీవన్ముక్తింపరమమమృతంచాపిసమ్యగ్ధిశక్తిం
విద్యామేతాంసపరిభజతేదైవవిభ్రంశతోయః
కర్మావిద్యామ్మపిచభజతేకామధేనుంవిహాయో
పాసీనోగామివసపురుషశ్శోచ్యఏవాతిమాత్రమ్ 42

శ్లో. ఆత్మానన్దంసహజమమృతంసిద్ధవచ్చాప్యపారం
హిత్వామూఢోవిషయజనితక్షుద్రసౌఖ్యాభిలాషీ
కుర్వన్కర్మాణ్యుపహసితతాంయాతివిద్వత్సమూహైః
పిణ్డంత్యక్త్వాకరతలలిహోవాక్షుధాపీడితోనా. 43

శ్లో. ఆత్మానన్దామృతనిధితరంగోత్పతచ్ఛీకరాంశ
ప్రాయానన్దాశ్రయణవశతో మోదతేసర్వలోకః
ఆత్మజ్ఞానామృతఘృణికలాలేశసమ్పర్కహేతో
బ్రహ్మానన్దాద్యాఃపితృమునివరాభాసురాస్సమ్భవన్తి.

శ్లో. జీవాస్సర్వేఘటకరకగేహాద్యవచ్ఛిన్నఖాని
వ్యోమ్నోవాంశాఃపరమపురుషస్యోపధిప్రాప్తభేదాః
కిన్త్వజ్ఞత్వమ్పరిమితిమమీబిభ్రతీప్రాపఞ్చనాం
నానోపాధ్యాత్పరమపురుషాభేదమేవాప్నువన్తి. 45

శ్లో. బుద్ధిస్థస్యప్రతిఫలనతో భాస్కరస్యహ్రదేషు
ప్రత్యర్కాణామివసముదయోభాసతేచేతనానామ్
నష్టాస్వాసుహ్రదవదథతేచేతనాభాసబిమ్బం
ప్రత్యర్కావాపరమపురుషంనిర్విశేషంవిశన్తి. 46

శ్లో. సత్తాదాత్మన్యధ్యసనవశతో బుద్ధయస్సత్త్వభాజో
జ్ఞానేనాస్మిన్క్షయముపగతేష్వత్తాత్మైకభంస్యుః
తస్మాన్మోక్షవిధృతహృదయస్సర్వదాఽన్యాత్మసంఘా
దాత్మానంస్వంపృథగుపహరేచ్చేవముఞ్జాదిషీకామ్. 47

శ్లో. ఆత్మానాద్వాహృదయగహనంసమ్ప్రవిష్టౌపురాణౌ
వీశానీశౌకలయతితయోస్సర్వమేకస్త్వసక్తః
అన్యస్త్వన్యఃకృతఫలచయంభుఙ్క్తేదేహభావా
దీశేనాసావపిచకలితో మోదతేవాసుషుప్తౌ. 48

శ్లో. ఈశోऽసీశంకలయతిసదాసంసృతింసంవిమోహా
దీశంజీవోనైవతుకలయతిభ్రాజమానంప్రమోదమ్
ఏకాగ్రేణప్రథమమనుమయంవృత్తిచిత్తేనయోగా
ద్యస్మిన్కాలేతరతిసకలంశోకసింధుంస్తదైవ. 49

శ్లో. ప్రత్యగ్రూపేపరమపురుషేధ్యానయోగేనదృష్టే
జీవోలింగేహమితిధియంసంవిసృజ్యాన్యవిద్యామ్
ఆత్మానంతంసమధిగతవాన్జ్ఞానమోదస్వరూపం
దైన్యంశోకంవ్రజతినచకథంజీవభావంకథంవా. 50

శ్లో. స్వప్నేజీవఃస్వమపిమకుటంనోపలభ్యాతిశోచన్
దృష్ట్వాజాగ్రత్యథతమయతేశోకనాశాత్ప్రమోదమ్
ఆత్మానంస్వమ్పరమపురుషంనోపలభ్యేతిజీవోఽ
విద్యాయాంయన్నపిబహుళశుచంప్రాప్యమోదేతతంవా. 51

శ్లో. దేహస్యాన్తేస్వసుమనయస్తస్యమధ్యేసుస్త
న్మధ్యేబుద్ధిర్భవతిచతతోమధ్యఆనన్దకోశః
తస్యాన్తర్యస్స్వంతిపరమంజ్ఞానమానన్దరూపం
తద్బ్రహ్మైతస్తదపిపురుషఃప్రత్యగాత్మేతదేవ. 52

శ్లో. ప్రాణస్తన్వాభవతిపరమాధారఏతస్యచిత్తం
బుద్ధిస్తస్యాబుధజనమిమాంజీవమాహాశ్రయోస్యాః
కోశానన్దస్తమబుధజనఃప్రాజ్ఞమాహేశమస్య
బ్రహ్మాధారోవదతివిబుధోజీవమీశస్తదేతత్. 53

శ్లో. భూమిస్తన్వా భవతి పరమాధార ఆపస్తు భూమ్యా
స్తాసాం తేజో దహన ఇతి వ స్తైజసో వ్యోమ వాయోః
వ్యోమ్నశ్చాహం చ మహదహమ స్తస్య చావ్యక్తమస్య
బ్రహ్మాధారో భవతి సనాధారమాత్మా హ్యయంహి. 54

శ్లో. దేహస్త్వస్త్వహమపి పర బ్రహ్మ గాత్మస్వరూపా
త్త్వం వ్యాసస్త్వైపరమపురుషో వాసుదేవ స్త్వతోఽయమ్
న త్వస్వోఽస్త్వహమపి పరః కశ్చనాస్త్యైకదార్ఢ
స్వరూపాధారో భవతి తవయం హ త్వస్వరూపా స్వరూపశ్చ. 55

శ్లో. లోకోఽస్త్యస్మిన్ భవతి పురా లోకనాశాచ్చ పశ్చా
దుచ్ఛిష్టోఽస్త్వయమపి బృహల్లోకకాలే తదేకమ్
కుమ్భోఽప్యస్త్యేక కిము పురతః కుమ్భనాశాచ్చ పశ్చా
త్సిద్ధా మృత్స్నాస్త్వయమపి భవేత్కుమ్భకాలే జగత్యామ్. 56

శ్లో. నామాకారావ్యదివిరచితౌ కుమ్భకారేణ యద్వ
న్మిథ్యాభూతౌ వ్యవహృతిమయావృత్తికైవ సత్యా
నామాకారౌ బృహతి రచితౌ మాయయా మాయినేవ్వ దేతౌ
మిథ్యాభూతౌ వ్యవహృతిమయౌ కేవలం బ్రహ్మ సత్యమ్. 57

శ్లో. నామాకారౌ న ఖలు భవతో మృత్తికాం శేవివిక్తే
లోకస్సర్గో౽భవతి తథా బ్రహ్మతత్త్వే వివిక్తే
నామాకారద్వయమిదమృతే నైవ విశ్వాభిధేయం
నామాకారౌ పరమపురుషో మాయయా యత్ససర్జ. 58

శ్లో. అద్వైతంసద్ధృదయనిహితం వేదమూర్ధోపధిష్టం
బ్రిహ్మైదంతద్వ్రతమ్మృగయ తెమూఢలోకోబహిర్వా
కష్ట న్తస్మాద్దయతినముదంవిస్మృతాంకంఠనిష్ఠా
మ్మూభషాంచిద్వ్యహిరథిషణోయాతికష్టాత్కమన్యత్ . . 59

శ్లో. ఏతద్విద్వాన్ శుభమశుభమప్యాత్మబద్ధైక హేతుం
నిర్మోక్రంద్రాగహిరివసముత్సృజ్యదెహావసానె
నిర్లెపస్సన్ భవతిపరమబ్రహ్మసాయుజ్యమత్ర
ప్రాణాస్సర్వేపథతివిలయంస్వస్వహేతుష్వముష్య. 60

శ్లో. తత్త్వజ్ఞోయంసకలభువనవ్యాపకంబ్రహ్మతస్మా
న్నైతస్యాస్తిక్వచిదపిగతిర్నాగతిర్వాకుతశ్చిత్
అజ్ఞోబ్రహ్మణ్యయతిధిషణాధ్యాసహేతోస్తుయానం
చోత్క్రాన్తించాగమనమయతెజస్మనాశావివాంగాత్ . 61

శ్లో ఏతస్మృద్ధోప్యపహితమణుంరిత్యల్పవిచ్చేతిజీవం
సంసారీతిప్రవదతితథానెక ఇత్యజ్ఞలోకః
వ్యాపీసర్వజ్ఞ ఇతివిబుధోవస్తుతోసంస్మృతిశ్చే
త్యాచష్టేఽముంపరమపురుషంతత్త్వమస్యాదివాక్యాత్ 62

శ్లో. భూమాకాశాద్యదిభువిఘటస్స్వాన్తరాకాశదేశం
భిన్నంకుర్యాత్పరమపురుషాత్త్వర్థిబుద్ధిశ్చజీవమ్
మధ్యాహ్నార్కద్యుతిసముదితంతోయమార్గింమదుంచే
త్కుర్యాద్వబ్ధిఃపరమపురుషంసంతర్త్యంవిదధ్యాత్ . 6

శ్లో. స్వాపేక్షత్వమపాంశమయిష్టస్యచ, క్త్వావరస్తం
సంసారం నిర్దిశయతుల్యకంభాగరస్వస్య యోరాన్వ
పూరాయూరావరాత్రిస్తు దిహధిపరాజ్యమ్నిఖిలం సర్వమేవ
ద్వైతంతస్మాత్పరమపురుషో జీవఈశో ఽద్వితీయః. 64

శ్లో. క్షేత్రజ్ఞోయం సకలతనుభృత్క్షేత్రమధ్యస్థ ఏకో
నానేవాభాత్యనుపమవిదుషః స్వప్నవజ్జాగరేపి
ఏకమ్మృశ్యత్యనుమితిశుయస్సర్వభూతేషుసర్వం
పశ్యత్యాత్మసిక్ సుమతిగమ్యతంసోభయంసత్యమితి. 65

శ్లో. మాయోపాధిశ్శివపరో బుద్ధ్యుపాధిస్తుజీవో
భిన్నావప్యస్మిన్నకధియుగళేద్యతేనోచితిస్సా
తాంచాఖణ్డాచితిమనువధింనిర్భిదామేకరూపాం
సత్యాంనిత్యాంవిగతభువనాంబోధయన్త్యాగమాన్తాః. 66

శ్లో. ఆత్మాసంవిత్సకలజగతాముత్కటప్రేమభూమి
ర్దారాపత్యాద్యఖిలమపిచాత్మార్థమేవప్రియంయత్
ఆత్మాశేషీతతఇహాస్యశామ్యాభసురానన్దరూపః
శ్శేష్యాప్యాత్మా సభవతిపునశ్శైవ ఇత్యేష వేదః. 67

శ్లో. సర్వాత్మానమ్పరమపురుషం వేదయోనాల్పబుద్ధి
స్స్వస్యాత్మానం సబతిమనుతే శేషమాత్మానమీశః
యఃస్వాత్మానం పరమపురుషంమన్యతేవాసుదేవం
సస్వాత్మానంవదతువిబుధఃకస్యవేశస్య శేషః. 68

శ్లో. దేహప్రాణేన్ద్రియహృదయబుద్ధిశక్త్యయఃపఞ్చభూతా
న్యేతాన్సర్వంజగదపితత్స్యాత్త్రయం వానవేద
అన్తస్థైనానియమయతిసంయమేశసఙ్కల్ప్యతేవా
సోన్తర్యామీపరమపురుషఃప్రత్యగాత్మైనజీవః. 69

శ్లో. యస్యైవాంశాస్సనసనకాద్రష్టభూతప్రపఞ్చం
వ్యాప్యస్థిత్వాసవికిరణవత్సన్తతం చేతయన్తే
మాయాశక్తిప్రచితగుణయాయస్యచాంశాస్తుకేచి
ద్బుధ్యాదేహాత్మబుధజనమదన్యేనసశ్రీనివాసః 70

శ్లో. అంశోభిన్నోనభవతిమనాగంశినఃకింఘటాభ్రం
భిన్నంపృథ్వ్యాముఖకిము చకాలకోమృత్తికాయావిభిన్నః
ఏవంభిన్నోనభవతిమనాగీశ్వరాజ్జీవలోకో
వ్యంశేబ్రహ్మణ్యయమపికృతోవాయయాయాంశాంశిభావః 71

శ్లో. తోయేతోయంపయసిచపయస్సిక్తమద్వైతమేవ
స్యాదేవంనాపరమపురుషేసంగతోద్వైతపన
సద్యస్సిక్తావపిపురుషాన్సంగతావాసుదేవే
నామాకారద్వయమపివిభూద్యైకతాంతేనయాన్తి. 72

శ్లో. తూణీరస్థోధనురధిగతోబాణఆయాతిలక్ష్యం
సంసారస్థఃప్రణవమధిరుహ్యాతిజీవోమహేశమ్
చాపంహిత్వాశరధమయతేలక్ష్యమేకోయథేషు
స్సంసారంచప్రణవమపిసంత్యజ్యజీవస్తథేశమ్. 73

శ్లో. మర్త్యోఽజీర్ణో వికల ఇతి యో మన్యతే స్వం విమోహా
ద్యావత్తావద్భవతి స పుమానేష శారీర ఏవ
భూయాన్భేదో ద్విపమశకయో ర్వేశ శారీరయోర
స్త్యేనమ్భేదం శ్రుతిరనువదత్యేవ సా లోకసిద్ధమ్. 74

శ్లో. అధ్యారోపాపవదననయాల్లోకసిద్ధం చ భేదం
వేదోఽనూద్యేశ్వరపురుషయోస్సన్నిరాచష్ట ఏవ
తస్మాద్ద్వైతశ్రుతిభిరుదితే పూర్వపక్షత్వబుద్ధ్యా
నైవాధేయా నిపుణమతిభిః క్వాపి సిద్ధాన్తతాధీః. 75

శ్లో. నానేహాస్తి కియదపి న చేత్యేవమద్వైతతత్త్వం
వేదాన్తేష్వైశదముదితం వాన్తసిద్ధాన్తభావాత్
ద్వైతద్రష్టుర్భయమభిహితథామృత్యురూపం సముక్తం
సత్యం తస్మాచ్ఛ్రుతిభిరుదితం చేష్టమద్వైతమేవ. 76

శ్లో. శారీరాంస్తాన్పరమపురుషః పుణ్యపాపానురోధా
న్మర్త్యామర్త్యాసురపశుఫణిస్థావరాదౌ చ యోనౌ
నిర్వైషమ్యః క్షిపతి పురుషాస్సంసరన్త్యేవమేతే
నిస్సంసారః పరమపురుషో దీవ్యతేఽపుణ్యపాపః. 77

శ్లో. పుణ్యాపుణ్యే జననమరణే శీతముష్ణం చ వృద్ధి
హ్రాసౌ క్షుత్తృడ్వ్యయ ఉత జరాజ్ఞానజాడ్యే చ మోదః
ఖేదో దుఃఖం సుఖమపి వయశ్చానయో ధర్మ్యధర్మౌ
రోగారోగ్యే పరమపురుషే ద్వన్ద్వబృన్దం న చాస్తి 78

శ్లో. ద్వన్ద్వైస్తైస్తైః పరముపహతః ఖిద్యతే దీనభావా-
చ్చాతుర్యోయం బహులభయసంసారసిన్ధౌ నిమగ్నః
తాపత్రితాకపటబహుబాధానకార్పిః ప్రపన్నో
నాథారస్సన్ ప్రలపతి హా హా హేతి చాన్యైతి హాస్తే. 79

శ్లో. కృష్ణ శ్రీమన్ భవహర హరే దామనారాయణేతి
క్రోశన్ జీవః క్షణమపి నయత్యేవ కాలం సమూఢః
నామోద్యన్యస్య స్మరణమపి సన్నాసపాపాగ్నితోయం
తత్త్వాత్తస్య స్మరణమమృతం కిమ్ము నిస్త్రాస్యతీతి. 80

శ్లో. బ్రహ్మేన్ద్రాద్యైర్బహిరపి వసన్ సంసృతిక్షీరరాశేః
పారే మాయామయపటుతమోదూరతో హృత్సరోజే
ఆస్తే తేషాం పరమపురుషస్సోయమాకర్ణ్య జీవా-
క్రోశం స్వామ్నీత్యనతి పురుషాన్ స్త్వైకనాథాన్ హి దీనాన్. 81

శ్లో. దూరస్థోయం పరమపురుషో వర్ణితానాం ప్రకోష్ఠో
హృత్పద్మస్థః కరబదరవత్తద్గతస్యాపరోక్షః
స్వక్షేత్రస్థో నిధిరపి సుతస్యానభిజ్ఞస్య దూరే
తన్నిక్షిప్తః కరబదరవద్వర్తతే నైపితుస్తు. 82

శ్లో. ఈశోయచ్ఛేన్ద్రియచయసుధాద్బాహ్యవస్తుగ్రహార్త-
త్సర్వో లోకో విషయరసికైరిన్ద్రియైర్బాహ్యవర్తీ
ధన్యః కోపీన్ద్రియపరవశో బాహ్యవృత్తిం విహాయా-
న్తర్వర్తీ సన్ హృదయనిహితం పశ్యతీశం సుబుద్ధ్యా. 83

శ్లో. జేతాప్రాణానామ్భవతిసపుమాన్ యేనచిత్తంజితంస్యా
చ్చిత్తంజేతుమ్ప్రభవతియఃప్రాణసన్థోహజేతా
ప్రాణాన్జేతుమ్ప్రభవతియతిర్యోవివిక్తాద్రిసేవీ
స్థాతుంచాద్రౌప్రభవతిసవాసంస్మృతౌయోవిరక్తః. 84

శ్లో. సంసారేస్మిన్విషకబలితేవోదనేభూరిదుఃఖే
స్వల్పంసౌఖ్యంభజతికలయన్మానవోనోవిరక్తిమ్
విష్ణోర్మాయాపురుషహృదయేజాతమాత్రాంవిరక్తిం
సద్యోజాతాంశిశుమివసహస్త్యవహోహాపిశాచీ. 85

శ్లో. విష్ణోర్మాయాన్తరతిసతుయస్సర్వభావేనసర్వాన్
ధర్మాంస్త్యక్త్వావిమలహృదయోవిష్ణుమేవప్రపన్నః
విష్ణోర్నామశ్రవణవశతోధావతిప్రాప్తభీతి
ర్విష్ణోర్మాయాఽశనిరివపృథాజమ్భభేద్యాత్మజస్య. 86

శ్లో. యాచాత్మానంరచయతిబతానాత్మభూతంస్వశక్త్యాఽ
నాత్మానంవారచయతినృణామాత్మభూతంచిరాయ
మాయానిద్రాక్షయమయతుసాకింవినైవప్రబోధం
తస్మాద్బోధేసకలపురుషైర్యత్నఆస్థేయఏవ. 87

శ్లో. శ్రోతవ్యోయంగురువరముఖాదేషమన్వ్యేవ
ధ్యాతవ్యోయమ్పరమపురుషఃప్రజ్ఞయైకాగ్రయాలమ్
జ్ఞాతవ్యోయంశమదమయుగచ్ఛాత్రరత్నాయశశ్వ
ద్వక్తవ్యోయంతదితరకథాదూరతోవర్జనీయా. 88

శ్లో. ఉక్త్వాశ్రుత్వాతమిమమపిశంసిత్వాయిత్వాపికోఽపి
ధ్యాత్వాచప్రేక్ష్యయమహనీతిక్షాత్మతత్త్వైనవిద్వాన్
ఆశ్చర్యోయస్తదపినిఖిలస్యాత్మభూతోమహాత్మా
దుర్జ్ఞేయత్వాదిహహిపురుషైర్వకోఽప్యప్రవృత్తః. 89

శ్లో. సాహస్రేషుక్షితితలజుషాంబ్రాహ్మణోఽముష్యభోధ్య
ష్వేకస్తేషామయుతపురుషేష్వాత్మతత్త్వస్యవక్తా
ఏకోఽలభ్యస్తదయుతబుధేష్వాత్మతత్త్వస్యవేత్తా
లభ్యశ్చైకస్తదిహసుతరాందుర్లభస్తత్త్వవేత్తా. 90

శ్లో. తత్త్వజ్ఞస్సత్త్వవిత్కృతమనాఆప్తకామస్స్వకామో
నిష్కామశ్చానవధికసుఖాత్మానుభూతిప్రసన్నః
ఆత్మక్రీడోబహిరపివదన్నాత్మరామోఽస్తరాత్మ
జ్యోతిర్జీవన్నపిసపురుషోముక్తఆత్మైవయస్మాత్. 91

శ్లో. తత్త్వజ్ఞోఽసౌనవదతివదన్యాతినైవాపిగచ్ఛన్
పశ్యంశ్చప్రేక్షేనకిమపికృతింనైవకుర్వన్కరోతి
అక్షవ్రాతోనియతవిషయేవర్తతేనాహమాత్మే
త్యేదంయస్మాద్ధృఢమతిరయంనిష్క్రియంహ్యాత్మతత్త్వమ్ 92

శ్లో. రామశ్చాత్మానచలతినయాతీక్షతేనోసభుఙ్క్తే
నోవావక్తిస్వపితినతథాబుధ్యతేనోనవిన్తే
నైవాకాంక్షత్యపిచకురుతేఖిద్యతేనోసధత్తే
నోవాహృష్యత్యవికృతచిదానన్దరూపోఽచలోయత్. 93

శ్లో. అభ్రేధావత్యమృతకిరణోధావతీవాప్యధావన్
పోతేగచ్ఛత్యపితటతరుర్గచ్ఛతీవాప్యగచ్ఛన్
భ్రాన్తేచక్షుష్యపివసుమతీభ్రామ్యతీవస్థిరైవం
సత్త్వేగచ్ఛత్యపిచవికృతింగచ్ఛతీవాన్తరాత్మా. 94

శ్లో. సాభాసాధీర్భవతిసకలవ్యాపృతిష్వప్యభిజ్ఞా
కర్త్రీభోక్త్రీపరమపురుషే.తద్గతంజీవభావమ్
సంసారంచభ్రమమితిహృదయాకోశయాన్తఃప్రతీచి
వ్యోమ్నిశ్వైత్యంశశికిరణగంబాలిశావాపిమోహాత్. 95

శ్లో. భూమాకాశస్సఉపహితస్సజ్జలేబిమ్బితశ్చే
త్యాకాశోయస్త్రివిధఇవయద్భాతిచాత్మాతథైవ
భూమాత్మైకఃపరమపురుషోయఃపరాత్మాధియావ
చ్ఛిన్నఃప్రత్యగ్భవతిధిషణాబిమ్బితోజీవఆత్మా. 96

శ్లో. యోభూమాత్మాపరమపురుషఃప్రత్యగాత్మాసఏవ
ప్రాహుస్తంచౌపనిషదమజంసాక్షిణంనిర్వికారమ్
ఏకంసత్యంవిమలమచలంపూర్ణమానన్దమాద్యం
నిత్యంజ్ఞానంశివమనుపమంసర్వగంసర్వదూరమ్. 97

శ్లో. బుద్ధౌయశ్చప్రతిఫలితవాన్సోపిజీవశ్చతాదృ
గ్బిమ్బాభాహిప్రతికృతిరిదంవస్తుతుల్యంనకింవా
ప్రత్యాస్యంకేనభవతితతస్సంసృతిశ్చాపిజీవే
ప్రత్యాస్యంవాచలతిచలనాత్కస్యసత్యస్యజీవః. 98

శ్లో. సత్వే సత్వే ప్రతిఫలితవాక్యా యః ... త్మా సప్రకో
...చైరాగా ... ప్రతిసపునః ... [illegible]
... కాశో ... హిం ... [illegible]
...మాకాశాత్స ఇవ ప ... గాత్మా ... [illegible] 99

శ్లో. ... కే ... [illegible] ... ముసంతాం
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] 100

శ్లో. ... త్రైకా ... ప్రసు ... [illegible]
బ్రాహ్మం ... [illegible]
చిత్తే ... కేకమపి ... [illegible]
... [illegible] 101

శ్లో. చిత్తం రక్తమ్పునుపుష్పే ము...కాన్తోపభోగం
ధత్తేర క్తంవిబుధయజనే దేవకాన్తోపభోగమ్
పుంసోర క్తంవిషయనిచయె ము...కాన్తోపభోగం
పాపేర క్తంశమనగరె మాతనానాంచభోగమ్. 102

శ్లో. ఆరోగ్యంవారుజమపియథా భేషజంసాధ్వసాధు
స్వాస్త్రే ... కంనిగళమపి ను ... ద్వదేవాతనోతి
భావత్వేవాయుతమపిబహిశ్చిత్తమేతత్ప్రికృత్యా
త...తు...ర్వాప్తితమపితన్నిగృహీతంహ్యజస్రం. 103

శ్లో. ఏకాగ్రేణాకలయతి హృదాతమ్ప్రమాంసంఘరాణాం
స్వస్యాత్మా సంసరఇహ యదా భిద్యతే వా తదాస్య
చిత్తగ్రన్థిస్సకలవిశయశ్ఛిద్యతే క్షీయతే వా
సర్వం కర్మాప్యమృతమభయమ్బ్రహ్మ సస్యాత్తథైవ. 104

శ్లో. చిత్తైకాగ్ర్యమ్ప్రతి తు పరమం సాధనమ్బ్రహ్మచర్యం
దుస్సంపాదం తదను గృహిణాం స్వర్గృహోత్పన్నమేవ
సిద్ధ స్తవ్యమ్ప్రమవిదుషా మోక్షకామేన పుంసా
గేహం పుంసామహిగణయుతో దుస్తరో హ్యర్థకూపః 105

శ్లో. గేహాత్తిష్ఠన్నపి సకలత్రాదిలోకేన్న వాస్య
క్షీరాద్యర్థం స్తనఇవఉతాకృష్యతే భిద్యతే నా
అద్రావత్తిష్ఠన్భజతి తు సుఖవిప్లావకానామభావా
దద్రావాసమ్ప్రతి తు సకలోహా విభాత్యేవ లోక. 106

శ్లో. దేహాత్తిష్ఠన్నపి చ పురుషః కృష్యతే స్త్రీగృహేచ్ఛ
స్స్వాన్తేనాత్మోర్గిరివరమితో న్యైన దేహాపితిష్ఠేత్
హార్ద్రాకాశే విగతకలుషేమాంగితే బ్రహ్మలోకే
తిష్ఠేదన్తే స్యయతి స పుమాన్బ్రహ్మలోకం విశోకమ్. 107

శ్లో. ద్వేధాశాస్త్రైర్విగదిత ఇతి బ్రహ్మలోకోయమేక
స్తత్రాయం యం వ్రజతి పురుషో బ్రహ్మవేత్తా పరోక్షమ్
అన్యో లోకస్స తు విశతి యం సోహమస్మీతి వేత్తా
సాక్షాద్బ్రహ్మాయమిహ సకలవ్యాపిచైతన్యమేవ. 108

శ్లో. అగ్నిజ్యోతిర్దినమకరపక్షస్సషణ్మాసరార్క-
ప్రోదిన్యమ్భః పతిసురపతిప్రష్ఠలోకానతీత్య
బ్రహ్మస్థానంవ్రజతిసపునర్మార్గసత్యలోకాభిధానం
నాస్మాదాయాత్యపిపునరిహబ్రహ్మవేత్తాపరోక్షమ్. 109

శ్లో. ధూమస్సరాత్రింకటకముఖషణ్మాసదైనస్యలోకం
చాన్ద్రంత్యన్తోర్ధ్వపనమయతేపూర్తమిష్టంచకర్తా
క్షీణేపుణ్యేపతతిఇహపతత్యమ్బరాద్వ్యోమతస్సన్ జ్ఞో
వృక్షస్యాగ్రాదిపఘువిఘమాన్నాబలిత్యోహత్వకష్టమ్ 110

శ్లో. కర్మజ్ఞానద్వయపరిహితోమానవోదేహనాశే
కీటక్రిమ్యాద్యనేకస్తుదయతుదరియోనిష్వరీపన్నః
నిర్జ్ఞాపస్సఞ్జననమరణేశశ్వదేవ్యాపయాతి
ప్రాయశ్చైవంవిధసరిగతాః ప్రాణితాసర్వధాత్రీ. 111

శ్లో. తస్మాన్మర్త్యః కలుషహాతయేచిత్తశుద్ధిప్రదాయై
కుర్యాత్కర్మప్రథమముదితంచాగమేనస్వకీయమ్
త్యక్త్వాతత్తత్ఫలపరిచయంధాతృపూజేతిబుద్ధ్యా
కర్మాధ్యాసావితినిగదితోభక్తియోగః పురాణైః. 112

శ్లో. యజ్ఞోదానంపరమనుజపఃకృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణేచ
స్వాధ్యాయస్యాభ్యసనముపవాసోపివేదప్రవాదః
స్నానంసన్థ్యాప్యసుగణధృతిః పుణ్యతీర్థాటనంవా
కర్మైదంహిద్విజపరిషదశ్చిత్తశుద్ధిప్రదాయి. 113

శ్లో. చిత్తైకస్థైర్యప్రణవపదమథవా హంసమద్వైతమన్త్రం
ధ్యాయన్యోగీ తదథ విరహన్సర్వాత్మనైకేన తిష్ఠేత్
దీపోఽవాతస్థలగత ఇవ వా వీచిహీనోఽమ్బునిధిర్వా
నిష్కమ్పస్స్వమలపరమానన్దబోధస్వరూపః. 114

శ్లో. ఆత్మా[illegible]సక్త్యవశగతో హ్యేష సంసారదుఃఖం
సర్వం కర్మ క్షపయతి ప్రాణాం కల్పకోట్యాద్యలిత్వా
భ్రష్టాస్త్వే సంసుమనుజనాశపః కామినీపుత్రవిత్త
ప్రస్త్వానాస్త్రప్రముఖవిషయారంగినో యాన్తి శోకమ్ 115

శ్లో. ఏవం జ్ఞాత్వాప్యహహ విబుధశ్శ్రుత్యాచార్యోక్త్యా
సత్త్వస్థం తాన్నిభవతి నహి పాపశబ్దాదిభోగాన్
అకల్పేభ్యోఽప్యహో పరిచితాజ్ఞస్య సంసారవిద్యా
త్యక్తుం శక్యా హ్యహో పరిచితాం విస్మరత్యేవ విద్యాన్. 116

శ్లో. తస్మాద్యత్నాత్ప్రతిదినమయం చిత్తమజ్ఞానజిత్వా
విస్మృత్యాన్యన్సుమతిరనిశం సంస్మరేదాత్మతత్త్వమ్
తత్త్వస్మృత్యా పరమపురుషస్యాత్మసాక్షాత్కృతిస్స్యా
ద్దృష్టే తస్మిన్సుమునిరపునర్బన్ధనాన్ముచ్యతేఽస్మాత్ 117

శ్లో. స్మృత్వా తత్త్వం పరమపురుషస్యాత్మనస్తత్త్వమేవం
నిత్యం సత్యం విమలమచలం నిర్వికారం విపారమ్
జ్యోతిర్జ్యోతిర్వితతమమృతం శుద్ధమేకం చ బుద్ధం
బ్రహ్మైవాహమ్ముఝు భవతి నో సంసృతిస్సర్వదాపి 11

శ్లో. నాహమ్మర్త్యోనతేనురసవ్రానేన్ద్రియంనోనచిత్తం
నోవాబుద్ధిర్నతమఉతనోతేజఈశోపినాహమ్
నాహంజీవ్రోనచగుణయుతోనిర్గుణోనోగుణోనో
నోదృగ్దృశ్యంనయదవిషయంనిర్విశేషస్తదస్మి 119

శ్లో. ప్రత్యాఖ్యానేనసకలజగతస్సూన్యమేవావశిష్ట
మ్మన్యన్తేకేత్వపటుధిషణాస్తన్నయుక్తంహిసత్వాత్
ప్రత్యాఖ్యాతుర్నచసగుణతాస్యాత్తతోస్యేతివాచ్యం
ప్రత్యాఖ్యానమ్భవతినయతోవస్తుతోనిర్విశేషే. 120

శ్లో. ప్రత్యాఖ్యాతానభవతితథావస్తుతశ్చేతిచేత్కిం
ప్రత్యాఖ్యాతుర్నభవనమిదంవేదకోవానవేద
ఆద్యేయోవేత్త్యయముతసవాతత్కథంవాభవేన్న
ప్రత్యాఖ్యాతాపరమనుచితంనాభ్యుపేయంహ్యసాక్షి. 121

శ్లో. సర్వాభావంకలయతితుయోనిర్విశేషఃకథంస
స్యాచ్చేన్మైవంయదయమఖిలాభావఆత్మస్వరూపః
వ్యాఘాతాన్నాత్మనివిదితతావేత్తృతావాస్వయన్త
ద్భాసానాత్మాపరమపురుషఃకేవలోవేదఏవ 122

శ్లో. సమ్రూపాత్మాభవతినిఖిలాభావరూపఃకథంచే
న్నాయన్దోషోఖిలమపిమృషాఽభావరూపంయదేతత్
అస్యాభావస్సభవతిభ్రమాన్భావరూపోహిసత్య
స్సర్వత్రాయమ్భవతితుయతోభావఏవైకఆత్మా 223

శ్లో. సర్వత్రాస్తే సనుజగతియసాస్సగుణాస్సాత్మకత్వం చే
న్నైవంసర్వంనభవతియతోవస్తుతస్సర్వగత్వమ్

శ్చైతిబ్రూయాన్నచభవతియద్వస్తుతోనాత్మశబ్దః. 124

శ్లో. విద్యాభూమానభవతిబుతెతత్త్వమద్వైతమేకం
కిఞ్చిద్వస్తుభ్రమమయమిదంనామరూపాత్మకంహి
భాత్యస్తీవాఖిలమపిజగన్మాయయాచేతనస్య
విద్యాభూమావ్యవహృతిరిహైవాఖిలావర్తతేస్మ. 125

శ్లో. సృష్టిఃకల్పఃస్థితిరపియతిర్బద్ధముక్తౌముముక్షు
శ్శాస్త్రాశాస్త్రస్తదిదమఖిలంనైవవిద్యాదశాయామ్
మాయాఽభావాద్భవతిసకలంచాప్యవిద్యాదశాయాం
మాయాసత్త్వాద్బృహతిసగుణబ్రహ్మమాయావిచాస్యామ్ 126

శ్లో. భారూపోయన్భవతిపురుషోహ్యన్మయఃప్రాణరూపో
మాయావ్యాత్మాశుభతమరసఃపుణ్యావాక్పుణ్యగన్ధః
సత్సంకల్పోవ్యమితమహిమాసద్గుణోమంగలాత్మా
భక్తత్రాణస్సదయఃహృదయఃకామితార్థప్రదాతా. 127

శ్లో. హృత్పద్మస్థఃకనకవసనోంగుష్ఠమాత్రఃపురాణ
స్స్వవర్ణాంగఃకనకచికురఃపుణ్డరీకాయతాక్షః
హేమశ్మశ్రుస్సకలవిబుధైస్సేవ్యమానఃప్రకామం
సంయద్వామస్సకలశుభదోవామనీర్భామనీశ్చ. 128

శ్లో. సవ్యాక్షస్థస్సకలనిగమైస్సవితో భానుబిమ్బే
చన్ద్రేవిద్యుత్యపిచదహనేజాఠరాగ్నౌస్థితశ్చ
నానానామాబహులగుణకోనస్తరూపోమలాత్మా
దివ్యోదేవస్స్వమహిమగతోఖణ్డమోదఃప్రసన్నః. 129

శ్లో. నీరూపోసావపిచభగవాన్మాయయాదివ్యరూప
స్సత్యేలోకేవసతిపరమేచాపివైకుంఠధామ్ని
కైలాసేవాకనకధరసచ్ఛృంగదేశేపయోధౌ
స్వర్గేచాభ్రేధరణివివరేభూమిపృష్ఠేచహాస్తే. 130

శ్లో. బ్రహ్మేశేన్ద్రాగ్నీనహిమకరస్వర్గగన్ధర్వసిద్ధ
వ్యాళాదిత్యాసురపితృనరవ్యాఘ్రపశ్వాదిరూపః।
భూమ్యప్తేజఃపవనఖమయస్సర్వలోకస్వరూపో
విష్ణుర్భాతిప్రథమపురుషోనాస్త్యతోన్యఃపదార్థః 131

శ్లో. అర్కేన్ద్వగ్నిత్రయమధివసన్భాసయత్యేషసర్వం
ద్యావాభూమ్యోర్మరుతిచవసన్ధారయత్యేషసర్వమ్
సోమామ్భోబ్దద్వయమధివసన్పోషయత్యేషసర్వం
కౌక్షేయాగ్నావపిచనివసన్పాచయత్యేషసర్వమ్. 132

శ్లో. సర్వస్యాయంహృదిచనివసన్ప్రాణిజాతస్యధత్తే
జ్ఞానాపోహౌస్మరణమపివాసర్వవేదైకవేద్యః
వేదజ్ఞశ్చశ్రుతిమకుటకృల్లోకవృక్షస్యమూలం
వ్యక్తావ్యక్తోత్తమపురుషఏవైషసర్వేశ్వరోహి 133

శ్లో. ఏతస్యానుగ్రహామృతఝమంతూలమూర్ధ్ధస్థమగ్నిః
క్షేప్తుంవాయుఃప్రభవతినవాస్పన్దితుంచైషలోకః
ఏతస్యాగ్రేనలసతిరవిర్నైన్దువహ్నీనతారా
బ్రహ్మేన్ద్రాద్యాఅపిచనలసన్త్యస్యచాహోమహత్త్వమ్. 134

శ్లో. మాహాత్మ్యస్యానధిరపినచాస్యాస్తిఖస్యేవవిష్ణో
ర్వీర్యవ్రాతంగణయితుమముష్యైవనాలంనచాపి
భూమ్యారేణూన్గణయతిచయోవృష్టిధారాభసంఘా
నేతస్యాగ్నేర్జగతిసకలావిస్ఫులింగాహిజీవాః 135

శ్లో. బ్రహ్మాణ్డౌఘోహరివరతనూరోమరన్ధ్రాత్మజాల
వ్రాతాదేణుర్వ్రజఇవబహిశ్చాన్తరాయాతియాతి
నాసారన్ధ్రద్వయదళసదోముష్యనిశ్వాసవాతై
రాయాతంచోచ్ఛ్వసితపవనైస్సర్వమన్తర్హితఞ్చ. 136

శ్లో. పాదేలగ్నోభవతిసకలోరేణువచ్చాస్యభూఘో
రోలమ్బ్యావాగగనమరుణశ్చేవమారన్దబిన్దుః
ఏతత్పాదస్థితరవిమధుప్రాజ్యమాజ్యాశనాస్తే
వహ్న్యాదిత్యానిలగణముఖాశ్చోపజీవన్తినిత్యమ్. 137

శ్లో. పాదస్యైశోవసతికమఠఃపార్ష్ణిదేశేపురాణో
మత్స్యాంకస్తత్పరమథహలాంకాశ్రయామధ్యభూమిః
దివ్యంచక్రస్తదుపరితతోభానురగ్రేతదిన్ద్ర
గ్రైర్భూతస్యాస్త్యఖిలభువనంచిత్రమస్మాత్కిమస్తి. 138

10133